

Leidraad formatieproces gemeenteraad Hoeksche Waard

Op 15 december 2025 heeft het presidium gesproken over de uitgangspunten voor het bestuursvormingsproces en over de processtappen die hiermee verbonden zijn en dit document vastgesteld als leidraad voor het proces van de formatie

Algemene uitgangspunten

- Het bestuursvormingsproces vindt plaats met respect voor en vanuit vertrouwen in alle te benoemen fracties in de gemeenteraad.
- De grootste partij op basis van aantal stemmen in de verkiezingsuitslag neemt het initiatief voor de onderhandelingen.
- Er schuiven in de regel twee vertegenwoordigers per partij aan bij de gesprekken.

Duiding van de verkiezingsuitslag

Op 19 maart 2026 is er voor de gekozen lijsttrekkers een gesprek met de burgemeester naar aanleiding van de voorlopige verkiezingsuitslag op partijniveau ter voorbereiding van het proces van de formatie. Deze bijeenkomst is niet openbaar

In deze bijeenkomst komen in elk geval aan de orde:

- Een reactie op de verkiezingsuitslag.
- Het type bestuursvorming dat de fracties voor ogen hebben.
- Verwachtingen ten aanzien van de opdracht van de verkenner.

Op 24 maart 2026 is er een openbare bijeenkomst waarbij de gekozen lijsttrekkers de verkiezingsuitslag duiden. De burgemeester en griffier nemen de organisatie van deze bijeenkomst op zich.

- *Een duiding van de verkiezingsuitslag waarbij een onderlinge gedachtewisseling mogelijk is.*
- *De aanstelling van een verkenner die de bestuursvorming kan leiden in de verkenningsfase.*
- *De opdracht van de verkenner.*

Verkenningsfase

De verkenner heeft in beginsel de vrije hand in de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de werkzaamheden. In elk geval wordt het volgende aangehouden:

- De verkenner spreekt met de vertegenwoordigers van elk van de fracties minimaal één keer.
- De verkenner laat zich ondersteunen vanuit de griffie.
- De verkenner inventariseert in elk geval bij de fracties welk type bestuursvorming men wenselijk acht, de punten die men van belang acht voor het op te stellen akkoord, de beoogde personele samenstelling van het college en de positie van de verschillende fracties op deze punten.
- De verkenner houdt de burgemeester gedurende het proces periodiek op de hoogte van de voortgang.
- De verkenner voert zijn of haar opdracht uit en legt verantwoording af middels een schriftelijk verslag dat wordt toegelicht in een bijeenkomst van de gemeenteraad
- In deze bijeenkomst zal blijken of er in de gemeenteraad een meerderheid is voor het advies dat de verkenner voor het vervolg heeft voorgesteld.

Formatiefase

Als het advies van de verkenner steun krijgt van een meerderheid van de gemeenteraad start de formatiefase.

- Fracties die deelnemen aan de formatiefase kunnen een formateur of gespreksleider benoemen.
- Formerende fracties laten zich ondersteunen vanuit de ambtelijke organisatie.
- Er wordt in elk geval overeenstemming bereikt over:
 - het inhoudelijke akkoord
 - het aantal collegeleden en hun benoemingsomvang
 - de voor te stellen kandidaten voor de posities van wethouder
 - een concept portefeuilleverdeling; ten behoeve van het verdelen van de portefeuilles wordt een adviesnotitie gevraagd aan de ambtelijke organisatie.
- Als een onderhandelingsresultaat is bereikt, vindt vaststelling van de uitkomst plaats in de raad.
- Is er geen onderhandelingsresultaat, dan vindt een bijeenkomst plaats over de te ondernemen vervolgstappen met de vertegenwoordigers van iedere fractie (terug naar fase 1).

Rol burgemeester

- De burgemeester wordt door verkenner of formateur periodiek geïnformeerd en kan desgewenst gevraagd worden om advies te geven over het te volgen proces. Ook consulteren de formerende fracties de burgemeester over het inhoudelijke programma en de portefeuilleverdeling.
- De burgemeester heeft daarnaast zijn wettelijke rol als het gaat om integriteit en het bijbehorende onderzoek naar de kandidaat wethouders.

Rol griffier

De griffier zorgt zelf of vanuit de griffie voor praktische en inhoudelijke ondersteuning tijdens het proces van de verkenning.

Rol gemeentesecretaris

- De gemeentesecretaris zorgt vanuit de ambtelijke organisatie voor de praktische en inhoudelijke ondersteuning tijdens het formatieproces. Hij of zij kan hiertoe een of meerdere ambtenaren toewijzen die fungeren als secretaris en adviseurs in het proces.
- De gemeentesecretaris zorgt (samen met de organisatie) desgewenst voor inhoudelijke advisering en verdieping bij bespreking van thema's in de formatie.

(vastgesteld door presidium op 15 december 2025)